

Hurriyat

Mustaqil gazeta

2021-yil
12-may
chorshanba
№ 20 (1236)

Gazeta 1996-yil dekabrda chiqarilgan * www.uzhurriyat.uz * @ gazhurriyat@mail.ru * t.me/hurriyatuz * Hurriyat gazetasi

Ўзбекистон Республикаси
Президентининг
ФАРМОНИ

АРАФА

Энг яхши кунларнинг бири — ИЙД-УЛ-ФИТР

Аслида Аллоҳга бандликда, Пайгамбаримиз соллаллоху алайҳи васалламга умматликда ўтаётган ҳар кунимиз байрамдир. Аммо янада аҳли мусулмон хурсандчилиги билан нишонлайдиган муқаддас байрамларимиз борки, бири — Ийд-ул-фитр — Рамазон ҳайити, яна бири — Ийд-ул-азҳо, яъни Курбон ҳайитидир. Муборак рамазон ойини тамомила, мана бугун Ийд-ул-фитр байрами арафасида турибмиз. Шу сабабдан, бу байрамнинг фазилатлари, фитр садақаси, фидя ҳақида кўпроқ маълумотга эга бўлиш мақсадида Тошкент ислом институти катта ўқитувчиси, Тошкент шаҳридаги Нова жоме масжиди имом-хатибининг ёрдамчиси Ислохон домла Убайдуллаев билан суҳбатлашдик.

— Ассалому алайкум, Ислохон ака. Дастававал, Ийд-ул-фитр байрами ҳақида батафсилроқ гапириб берсангиз.
— Ваалайкум ассалом ва раҳматуллоху ва барокотух. Аввало, ийд ва фитр сўзларининг маъносини билиб олсан. “Ийд” сўзи араб тилида “қайта-қайта такрорланиш”, “фойда-манфаат” маъноларини билдиради. Айрим уламолар: “Бу байрам инсонларга уларнинг қийинчилиги ва ғам-ташвишларига қарамасдан ҳар йили уларга

хурсандчилик ва шодлик билан қайта-қайта келгани учун “ийд” деб номлангани ҳақида айтишади. “Фитр” эса ифтор сўзининг ўзаги бўлиб, “оғиз очиш” маъносини келтирилади. Мусулмонлар рўза тутган рамазон ойи тугагач, шаввол ойининг биринчи кунини Ийд-ул-фитр байрами сифатида нишонланади. Бизнинг аҳолимиз орасида рўза ҳайити ёки рамазон ҳайити номлари билан юритилади.

2-6

ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ МОДДИЙ ТАЪМИНОТИНИ ЯНАДА КУЧАЙТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда кексаларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш ва ижтимоий ҳимоя қилишнинг самарали тизимини шакллантириш, Ватан обрў-эътиборини юксалтиришга, ёшларни маънавий-ахлоқий жиҳатдан тарбиялашга фаол қатнашаётган қарияларни эъзозлаш ҳамда фашизм устидан қозонилган ғалабага муносиб ҳисса қўшган фахрийларнинг моддий таъминотини янада кучайтириш мақсадида:

1. 2021 йил 10 майдан бошлаб 1941-1945 йиллардаги уруш ноғиронлари ва қатнашчилари, шунингдек, фашистлар концлагерларининг вояга етмаган собиқ маҳбуслари ва Ленинград шаҳри қамал қилинган даврда ишлаган шахсларнинг энг кам пенсия миқдори устамаларни инобатга олган ҳолда — 2,5 миллион сўм этиб белгилансин.
2. Мазкур Фармонни бажариш билан боғлиқ бўлган сарф-харажатлар Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ва республика бюджети маблағлари ҳисобидан амалга оширилсин.
3. Молия вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда қонунчилик ҳужжатларга ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклиф киритсин.
4. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Н. Арипов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2021 йил 11 май

ҚИСМАТ БИТИКЛАРИ

ФРОНТДА ЯНГРАГАН

“ЧЎЛИ ИРОҚ”

“Муножат” шу қадар ҳазин, шу қадар дардчил янграйдик, уни тинглаб, ўй-ланиб қоласан. Унинг оҳанги тоғу тошни, қорни эритиб, ҳаммаёқни сел қилиб юборишига ишонасан. “Муножат”нинг сеҳри, қудрати шунақа. “Ким ўйлаб топган-а бу куйни?”, деб савол берасан ўзингга ўзинг. “Замон-замонлар оша, фасллардан фаслларга, насллардан наслларга ўтиб, бизга етиб келган куй бу. Ўз юрак дардимизга, қалбимизнинг битмас-туганмас фиғони, фарёди бу”, деган акс-садо келади олис-олислардан.

Куй тугаб, раққоса оҳиста юриб, парда ортига яширинади. Зални қарсақ тутиб кетади. У ҳали-бери тинадиганга ўхшамасди. Дутор чалган хушбичим йигит ва раққоса саҳна олдида қўлларини кўксиларига қўйиб, томошбинларга миннатдорлик билдиришади. Барибир қарсақ давом этади.
— “Отмагай тонг” бўлсин, Носиржон!
Қўп ўтмай талабларга биноан ҳаммаёқни найнинг янграқ куйи эгаллайди. Носиржон найни лабларига қўндириб, унинг тешиклари устида сеҳрли бармоқлари билан нозик ҳаракатлар қилар экан, кўз олдингизда осма кўприк олдида Зухранинг ҳажрига зор бўлиб турган афсонавий Тоҳир гавдаланади. Куйига монанд бўлган раққосанинг хати-ҳаракати, имо-ишораси шунчалар нозик, шунчалар ифодалики, беихтиёр икки ёш қалбнинг самимий муҳаббатига ҳавасинг келиб, уларга омад, бахт тилайсан.
Залда яна қарсақ авжга чиқади. Ҳамма ижрочиларнинг юксак диди, иқтидори, қобилиятига қўйил қўлиб, таҳсин айтади. Айниқса, куйларни маҳорат билан ижро этган Носиржон нафаси ҳаммани ўзига ром этган эди.
Ҳа, унинг қўллари нималарга қодир эмас. Но-

сиржон дутор, най, танбур, ғижжак, кўйинки, барча мусиқа асбоблари пардаларини нозик чертиб, юрак дардларини куйлабгина қолмай, вақти келганида курул ушлашга, жарроҳ тиги билан инсон ҳаётини сақлашга ҳам қодирлигини томошбинлар қардан билишсин.
... 1936–1941 йилларда Тошкент давлат тиббиёт институти (ҳозирги Тошкент тиббиёт академияси) да таҳсил кўрганлар шу даргоҳ талабаси Носир Хўжаев раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари дастаси қатнашчиларининг томошаларини яхши эшлашади.
1941 йилнинг 13 сентябрида Носир Хўжаев қўлдаги сезини қуролга алмаштириб, урушга отланди. У 2-Белоруссия fronti 69-дивизиясининг 115-ўқчилар бригадаси батальонидида кичик шифокор бўлиб хизмат қила бошлади. Қаҳратон қиш. Бунинг устига уч кун босиб қор ёққан. Нестеров деган штаб бошлиғи кўричак бўлиб қолганини аниқлаган Носир дарҳол бошлиғига хабар қилди. У ҳам ҳали ёш, тажрибасиз мутахассис эди.
— Операция қилганмисан? — деб сўради Носирдан бошлиқ.
8-6

МУЛОҲАЗА

Ҳақиқий дўст ЭЛЕКТРОН бўлмайди

Аслида барча касб эгалари китоб ўқийди. Шунга мажбур. Аммо қандай китоб, савияси қанақа? Муаммо шунда... Айтайлик, ўқитувчи ўқувчиларга юқори савияда, сифатли таълим-тарбия бериш учун илм-фандаги янгиликларни, қўшимча дарсликларни ўқийди, ҳар бир дарсга алоҳида тайёргарлик кўради, чунки бугунги ўқувчи кечаги содда, гўл, ишонувчан эмас. Йилдан-йилга талаб кучаймоқда...

Қонун ҳимоячилари ҳам, ўз касбидида узоқ ишлаш деса, янги қонунларни, амалдаги қонунларга киритилган ўзгартиришларни ўқиб боришга мажбур. Саломатлик посбонлари ёки иқтисодчилар, молиячилар, ҳатто архитекторлар ҳам замонавий билимларини ошириб бориши керак. Тўғри, айтишингиз мумкин, айтилган нарсалар интернетда бор-ку, деб. Аммо интернетда эълон қилинган андазалар дунёни умумлаштиришга хизмат қилади. Ўзини билган миллат вакиллари дундан нусха олиб, ўз миллий аъёнларига

мослаштиради. Ана ўшанда ҳар бир миллатнинг ўзлиги намоян бўлади. Буни ҳаммамиз биламиз.
Шундай экан, ҳар қандай мутахассисга миллатга хос бўлган аъёнлар ҳақида атрофлича тушунча берадиган китобларни ўқиш ҳам фойдали, ҳам ўта зарурдир. Шукрлар бўлсинки, мамлакатимизда минглаб илмий ва бадиий адабиётларни ўзда жамлаган китоб дўконлари, кутубхоналар сони ортиб бормоқда.

2-6

ТААССУФ

ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ҚАЧОН БОШЛАНГАН? ёки савод қандай зовлаб кетади?

Ижтимоий тармоқда бир лавҳа кўриб қолдим. Аслида бу лавҳани бир йил аввал ҳам кўргандим-у, шунчаки қулгим қистаганди, холос. Бу йил ҳам ўша ва шунга ўхшаш янги лавҳага кўзим тушди. Ичим ёнди, қоним қайнади, бошим қизишди... Қандай лавҳа, дерсиз. Эҳтимол, уни сиз ҳам кўргансиз. Лавҳада 9 май кунини Москвадаги Қизил майдонда ўтказилаётган маршда қатнашаётган бир қанча ўзбекистонлик меҳнат муҳожирларига Иккинчи жаҳон уруши ҳақида саволлар берилади. Бўлганда ҳам жуда оддий саволлар: “Иккинчи жаҳон уруши қачон бошланган? Гитлер ким бўлган? Сталин ким эди?..”, каби.

Айтишингиз мумкин, “Э, буларни мактаб боласи ҳам билади-ку”, деб. Ҳарҳолда, сиз ҳозир қўлида газета тутиб турган киши сифатида шундай ўйлайсиз. Аммо лавҳада савол билан мурожаат қилинган ёш йигитлардан тортиб, урта ёшли кишиларгача юқоридаги оддий саволларга ҳам бирортаси қониқарли жавоб бермаганини кўришингиз мумкин.

“Иккинчи жаҳон уруши 1441 йил бошланиб, 1445 йил тугаган”, дейди бир юртдошимиз.

4-6

1-6.

Шу билан бирга, интернет тизимида электрон ҳамда аудио тизимида миллатимизга мос китобларни топиб ўқиш имконияти ҳам яратилгани китобсеварлар учун катта қўлайлик бўлди.

Аммо шу ўринда бир муаммо бор, биз каби талаба-ёшлар, қолаверса, олий-

тобни ўқишда анча фарқ бор экан. Қанчаллик берилиб ўқимай фикримни йғишим қийин бўлди, воқеалар ривожини кузатишда чалкашликларга учрайвердим. Икки ҳафта ичида беш-олти марта қайта-қайта бошдан бошлаб ўқийвериб ҳафсалам пир бўлди.

Энг ёмони, пул, бойлик деб бир-бирининг умрига тажовуз қилиш, отиб ўлдириш, бировнинг мол-мулкни зуравонлик

Ҳақиқий дўст ЭЛЕКТРОН бўлмайди

гоҳларга кириш учун тайёргарлик кўраётган абитуриентлар айрим қўлланмаларни китоб дўконларидан топиши мушкул, топишганда ҳам нархи бандлигидан сотиб олиш қийин. Нашриётлар ёшлар учун чиқарилган китобларни арзон қилса бўлмасмикин. Давлатимиз, ҳукуматимиз шу масалага ҳам эътибор қаратса, яъни моддий томондан қўллаб-қувватласа яхши бўларди...

Университетимизда мутолаа маданияти деган фан ўтилади. Унда талабалар ўзи яхши кўриб ўқиган, ижобий таассурот қолдирган асарни тақдирот қилади, яъни слайд орқали бошқа талабаларга таништириб, ўқишни тавсия қилади. Бир кун курсдошимиз Дийрбек америкалик адиб Марио Пуозонинг "Чўқинтирган ота" ёки "Мафия сардори" романи ҳақида тайёрлаган тақдиротини намойиш этиб, барчамизни қизиқтирди. Асардаги воқеаларни шунчалик берилиб гапирдики, албатта, уни топиб ўқишни мақсад қилдик. Уша кунниёқ дўстим Фазлиддин билан китоб дўконига бордик. Китоб нархи қирқ беш минг сўм экан. Афсус, пулим етмагани туфайли ололмадим.

Қизғин, нега айнан мафияга тааллуқли китобларни ёшлар ўқий бошлади? Бу асарлардан нима олиш мумкин? Шундай бўлса-да, қўл телефонимга юклаб, ихлос билан мутолаага киришдим. Бироқ ҳақиқий китоб билан электрон ки-

билан тортиб олиш, ҳар нарсдан шахсий манфаат устунлиги авж олган воқеалар ёритилган асарлар ёш китобхонга қанчалик манфаат келтиради?! Кетган вақтимга ачиндим, аммо...

Аслида айтмоқчи бўлганим, китобнинг асл нусхасини ўқиш керами ё электрон нусхасиними? — эди. Китоб мухлисни асло ташлаб кетмайдиган, хиёнатни билмайдиган дўст, деб тартифлашади. Аммо унинг экрандаги нусхаси одамни ташлаб кетиши мумкин экан. Нима бўлганда ҳам ҳақиқий китобни қўл билан ушлаб, саҳифаларини меҳр билан варақлашга нима етсин! Китобнинг ҳам ўз иси бўлади. Худди мана шу ифтор ўқувчини асарда тасвирланган янги оламга олиб киради, воқеаларни буй-баста билан кўз олдида гавдалантиради.

Эсимда, оиламиздагилар билан ибратли, мулоҳазали китоблар, даврий нашрда чиққан мақолаларни иланиб, қўлма-қўл қилиб ўқирдик. Ушанда билгандим: телефондаги суҳбат билан асл дийдорнинг фарқи бошқача эканлигини англаб етгандим.

Сиз-чи муҳтарам мухлис, сиз қандай китоб ўқиш тарафдорисиз? Асарни қўлингизда тутиб, унда тасвирланган воқеаларни ҳис қилиб ўқишнинг, ё ҳиссиётдан йироқ программалаштирилган интернет-дагисиними?

Қамолдин РЎЗНАТОВ,
ЎЗЖОКУ талабаси.

Энг яхши кунларнинг бири — ИЙД-УЛ-ФИТР

1-6.

Бу кун бомдод намозидан сўнг ҳайит намозига чиқилади. Анас розияллоху анхундан ривоят қилинадики, "Расулulloх соллаллоху алайҳи васаллам Мадинага келдилар. Уларнинг (Мадиналикларнинг) ўйнаб ҳордиқ чиқарганидан икки кунлари бор эди.

У зот алайҳиссалом: "Бу икки кун қандай кун?" — дедилар. Мадиналиклар: "Биз жоҳилиятда бу икки кунда ўйнаб-ҳордиқ чиқарар эдик", дейишди. Шунда Расулulloх соллаллоху алайҳи васаллам: "Албатта, Аллох таоло сизларга бу иккисидан яхшироқ кунларни берди, Ийд-ул-азҳо ва Ийд-ул-фитр", дедилар" (Имом Абу Довуд ривоят қилган). Демак, Ийд-ул-фитр Худо берган яхши кунларнинг биридир.

Бу кунда бажариладиган Пайғамбаримиз соллаллоху алайҳи васаллам ўзлари қилган ва қилишга буюрган талайгина суннатлар мавжуд. Ибн Аббос розияллоху анхундан ривоят қилинишича, Расулulloх соллаллоху алайҳи васаллам Фитр кунни фўсл қилганлар. Ҳайит намозига чиқишдан олдин тишларни мисвок қилиш ҳам одобдандир. Икки ҳайит байрамида ҳам янги ёки покиза ва энг яхши кийимларни кийиш ҳам суннатдир. Ибн Аббос розияллоху анху ривоят қилади: "Набий соллаллоху алайҳи васаллам икки ийда ҳибара чопон кийар эдилар". Ҳибара — уша даврда Яманнинг машҳур кийими бўлган.

Ҳайит байрамида сайлгоҳларга чиқиш, қавму қариндошларни зиёрат қилиш ҳам муҳимдир. Бу хурсандчиликлар баҳам кўрилишига сабаб бўлади. Қариндошларга, болаларга совғалар ҳам улашиладиган бўлса, ўзаро меҳр-муҳаббат ришталари мустаҳкамланади. Мусулмон киши ҳайит кунларида имкон қадар муҳтожларга ҳам хурсандчилик улашиши мақсадга мувофиқ бўлади. Шунингдек, уламолар ва толиби илмларни зиёрат қилиш ҳам ҳайит байрамидаги фазиллати амаллардан саналади.

— Рамазон ҳайити эсланганда, албатта, фитр садақаси ҳам эсланмай қолмайди. Шу ҳақда ҳам сўзласангиз.

— Юқорида айтдикки, фитр сўзининг маъноси "оғиз очиш"дир. Шунингдек, яна бир маъноси ҳам бор бўлиб, "эҳсон", "ҳадя" маъносида келади. Фитр садақасини бериш 30 кунлик рўзадан кейин шўкроналик сифатида қилинадиган вожиб амаллардандир. Бошқа садақалар мол ҳисобига кўра қилинса, бу садақа оиладаги киши боши ҳисобига

кўра қилинади. У ғамхўрлик, ҳайит кунини хурсандчилик билан ўтказиши учун қилинадиган кўмақдир. Ибн Аббос розияллоху анхундан ривоят қилинади: "Расулulloх соллаллоху алайҳи васаллам фитр закотини рўзадор учун беҳуда гап-сўз ва ҳаракатлардан покланиш ҳамда мискинлар учун таомланш бўлиши учун фарз қилдилар. Ким уни намоз (ҳайит намози)дан олдин адо қилса, у мақбул закот бўлур. Ким уни намоздан кейин адо қилса, садақалардан бири бўлур". (Абу Довуд ривоятлари)

Мусулмон эрақа аёл, балоғатга етган-етмаган, хоҳ оқил, хоҳ мажнун бўлсин, нисоб эгаси бўлсалар зиммаларига фитр садақасини бериш вожиб бўлади. Шунингдек, мусулмон, нисобга моли етган эрақак ўзи ва балоғатга етмаган, нисоб эгаси бўлмаган фарзандлари учун фитр садақасини бериши вожиб бўлади. Фитр садақасини ҳайит намозига адо этишлари керак. Киши фитр садақасини ўзи ва ёш болалари учун бериши вожиб бўлади. Балоғатга етган фарзандлари ва хотини учун фитр садақаси бериш вожиб эмас. Бундан мурад балоғатга етган бола ўзи бериши керак ва аёл ҳам ўзи бериши керак. Фитр садақасини беришга қодир бўлиб, уни бермай қолган кишининг зиммасидан соқит бўлмайди. Фитр садақаси бугдой, хурмо, майиз ёки арпадан берилади. Бугдой ёки унинг ёрмасидан, майиздан ярим соъ, яъни 2 килограмга яқин берилади. Арпа ва хурмодан бир соъ, яъни 4 килограмга яқин миқдорда бериш керак. Бу нарсалардан бирортасининг қийматини берса ҳам бўлади. Яъни, айнан бугдой, майиз ёки хурмонинг ўзини эмас, унинг қийматини, пул ҳолатида ҳам бериш мумкин.

Фитр садақаси закотга ҳақдор бўлган кишиларга берилади. Булар: фақирлар, яъни нисобга етмаган мулки йўқ кишилар; мискинлар, яъни бир кунлик таом бор кишилар; жуда қарздор кишилар; Аллох йўлида юрган талаби илмлар ва бошқалар.

Ўзбекистон мусулмонлари идораси Фатво ҳайъатининг қарорига кўра, 2021 йил учун фитр садақасининг миқдори шундай: 2 килограмм бугдой 10 минг сўм; 4 килограмм арпа 14 минг сўм; 2 килограмм майиз 80 минг сўм; 4 килограмм хурмо 140 минг сўм деб белгиланди. Ҳар ким ўз имкониятига қараб ушбу тўрт маҳсулотнинг хоҳлаган бир туридан фитр садақасини берса кифоя қилади.

— Шу ўринда фидя ҳақида ҳам айтиб ўтсангиз?

— Шариатимизда умуман рўза тутолмайдиган

даражада кексайган, кундан-кунга заифлашиб бораётган кишилар; сурункали касал бўлиб, рўза тутиш соғлиғига зиён етказиши мумкин бўлган кишилар; мусофирлар рўза тутмаслигига рухсат берилган. Урнига рамазоннинг ҳар бир кунини учун фидя беришга буюрилган. Бу ҳақда Куръони каримда шундай дейилади: "Санокли кунларда. Сизлардан ким бемор ёки сафарда бўлса, бас, саногли бошқа кунлардан. Уни қийналиб тутадиганлар зиммасида фидя — бир мискин таоми бордир. Ким яхшиликни ўз ихтиёри ила қилса, бу ўзи учун яхшидир. Агар билсангиз, рўза тутмогунгиз сиз учун яхшидир" (Бақара сураси 184-оят).

Фидя Аллох таолонинг бандаларига берган енгиллигидир. Ҳар кунлик фидянинг миқдори ярим соъ (2 килограмм) бугдой ёки 1 соъ (4 килограмм) хурмо ёхуд 1 соъ (4 килограмм) арпа. Бугунги кунда бир кунлик фидянинг миқдори 25 минг сўм этиб белгиланди. Юқорида айтган тоифамиздаги кишилар рамазон бошлангач истасалар, ҳар кунлик фидяни бўлиб-бўлиб берадилар. Истасалар, 30 кунлигини бирдан берадилар. Фидяни бир кишига ҳам ёки бир неча кишига бўлиб ҳам бериш мумкин. Фидя мискин, фақир, бева-бечора, етим-есир ва закот беришга қодир бўлмаганларга берилади. Аммо киши ота-онасига, турмуш ўртоғига, фарзанд ёки набираларига ҳамда закот беришга қодир бўлган кишиларга фидя тўлаши жоиз эмас. Бемор киши тузалиб қолса, унинг берган фидяси бекор бўлиб, қазосини тутиши вожиб бўлади. Рўза тутишга қодир бўла туриб, фидя берса, фидяси қабул бўлмайди. Маълум вақтдан кейин тузалишга умиди бўлган беморлар фидя бермайдилар ва тузалгач, рўзанинг қазосини тутиб беришлари керак бўлади.

Афсуски, айрим кишилар рамазон вақтида хаста бўлсалар, фидя бериб қўйиб, тузалгач мен фидя берганман, қазо тутмайман, дейдилар. Бу нотўғридир. Ҳомилалар аёллар ҳам рўза тутмайдилар, фидя ҳам бермайдилар. Фарзандини дунёга келтириб, уни суддан ажратганидан сўнг қазосини тутиб беришлари вожиб.

Шаҳзод ШОДМОНОВ суҳбатлашди.

АТБ "O'ZSANOATQURILISHBANK"

ЖАМОАСИ

Халкимизни муборак РАМАЗОН ҲАЙИТИ билан қутлайди.

Рамазон ойи хидоятининг шууримизда, қалбларимизда кечадиган бемисл аҳамияти ва шафоати ниҳоятда буюқдир.

Шу қутлуғ, саодатли кунларда барчага бахт-саодат, омад, ишларида улкан муваффақиятлар тилаймиз!

Реклама ўрнида

Реклама ўрнида

**АТБ “Қишлоқ қурилиш банк”
жамоаси барча юртдошларимизни
РАМАЗОН ҲАЙИТИ
билан муборакбод этади.**

“ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШ БАНК” —
ФАРОВОН ҲАЁТИНГИЗ ХИЗМАТИДА!

www.qqb.uz   78 150 00 55   1254   **Хизматлар лицензияланган.**

ХОТИРА

Инсон умрининг давомийлиги унинг қилган амаллари, хайрли ишлари салмоғи билан узоқ-яқинларининг қалбида қолади. Яшаш тарзи, бардавом ўғитлари билан шоғирларининг ҳам қалбларидан ўрин эгаллайди.

Бугун биз хотирга олган инсон ана шундай макомда эди. Аммо бешафқат ўлим уни бевақт олиб кетди. Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-Демократик партиясидан Қибрай тумани Халқ депутатлари Кенгашига депутат этиб сайланиб, қарийб ўн йил давомида партиянинг Қибрай тумани бўлимига раҳбарлик қилиб келган Олимжон Хаитов 53 ёшида бу оламни тарк эди.

У оиланинг тўнчи фарзанди, бунинг устига,

ЯХШИ НОМ

ёлғиз ўғил эди. Шариф хожи ота ва Кабирахон она Олимжон ва учала қизини ҳам ўқитиб, олий маълумотли қилди. Эл қорига ярайдиган зиёли ва ибратли инсонлар этиб тарбиялашди.

1998 йилда Шариф хожи ота “Солиҳ” деҳқон-фермер хўжалигига асос солган эди. Олимжон ака бир қатор иссиқхоналар қуриб, помидор ва бодринг етиштиришни йўлга қўйди. Ён-атрофидаги қишлоқларда истиқомат қилаётган аҳолини янги иш жойлари билан таъминлади.

Бироз вақт ўтгач, у Исроил давлатининг “Машаб” ширкати билан ҳамкорликда Америка технологиясини қўллаган ҳолда бир кунда икки тонна сутни қайта ишлаб, бир вақтнинг ўзига 8-10 хил

маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган қўшма корхонани ташкил этди. Бу ҳам, ўз навбатида, янги иш ўринларини яратиш имконини берди.

Олимжон Хаитов тинимсиз изланишга, қишлоқ хўжалиги амалиётида янги технология ва тажрибаларни жорий этишга ҳаракат қилди. Олимжон Хаитов ўзининг қисқа умри давомида ҳамюртлари учун кўплаб хайрли ишларни амалга оширишга улгурди.

“Кимнинг халққа фойдаси тегиб шу фойдаси

туфайли ҳаловат топса, ўша одам эзгудир”, дейди донишмандлардан бири. Олимжон Хаитов мамлакатимизда тобора ривожланиб бораётган тадбиркорлик ҳаракатининг фаол иштирокчиларидан бири эди. У мунтазам равишда “Ташаббус” Республика танловида иштирок этиб, туман ва вилоят босқичларида юқори ўринларни эгаллашга муваффақ бўлди.

Унинг эл-юрт олдидаги хизматлари давлатимиз томонидан муносиб тақдирланди. 2007 йилда у Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони билан “Шухрат” медали, 2011 йилда “Ўзбекистон Республикаси мустақиллигига 20 йил” эсдалик нишони билан тақдирланган эди. Яхшидан яхши ном, эзгу хотира қолади, деганлари рост экан.

Нигора ШАРИПОВА.

ҲУҚУҚ

Ходимлар ўз ишига тикланди

Шу йилнинг 30 апрель куни Оҳангарон туманларо фуқаролик суди судьяси Маннонжон Нурматов раислигида ўтказилган очиқ судда Оҳангарон шаҳар бандликка кўмаклашиш марказининг даъво аризаси кўриб чиқилди.

Маълумки, 2020 йил 6 июлда Оҳангарон туманларо иқтисодий судининг “Оҳангароншифер” акциядорлик жамиятини банкрот деб эътироф этиш тўғрисидаги ҳал қилув қароридан ишлаб чиқаришни тўхтатмаган ҳолда тугатиш ишлари олиб бориш айтилган ва Б.Нуруллаев тугатиш бошқарувчиси этиб тайинланган эди.

Бироқ Б.Нуруллаев қарор мазмунини ўз манфаати йўлида талқин қилиб, кўпгина ходимлар билан меҳнат шартномасини ўзбошимчилик билан бекор қилган. Бунинг устига, ходимларнинг иш берувчи ташаббуси билан меҳнат шартномаси бекор қилинаётганда касабга уюшмаси кўмитаси розилигини олиш кераклигига нописандларча қаради. Умуман, мамлакатимизда жорий этилган қонунга мутлақо амал қилмаган.

Масалан, Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 45-моддасида жамоа шартномаси корхона тугатиш даври ҳамда давлат реестридан чиқарилиш муддатигача амал қилади дейилган. Шу боис кўр-кўрона иш юритган Б.Нуруллаевни суд меҳнат кодексидан белгиланган мазкур қоидаларни нотўғри талқин қилган, деб топди.

Хуллас, Оҳангарон шаҳар бандлик марказининг сўрови ижобий ҳал этилди. Маълум бўлишича, эндиликда собиқ мутасаддига айланган “Оҳангароншифер” АЖ собиқ тугатиш бошқарувчиси Б.Нуруллаев ўзига юклатилган вазифани суиистеъмол қилганликда айбланди. Энг ачинарлиси, у корхона маҳсулотларини таннархидан паст баҳода сотганлиги ҳамда ўта зарарли битимларни тугатганлиги ҳам маълум бўлди. Унга нисбатан қўшимча равишда Жиноят кодексининг 205-моддаси 2-қисми “а” банди билан жиноят иш қўзғатилди.

Муҳими, Оҳангарон туманларо фуқаролик суди ходимларни оммавий равишда ишдан бўшатиш ҳолати амалдаги қонунчилик талабларига зид бўлганлигини аниқлаб, меҳнат шартномаси асосисиз бекор қилинган ишчиларни ўз ишига қайта тиклашни тўғрисида қарор чиқарди.

Шундай қилиб, “Оҳангароншифер” АЖ ходимлари қаторида кадрлар бўлими бошлиғи М. Давронова, асбоцемент маҳсулотлари цехи устаси О.Эралиев ҳамда диспетчер Б.Хушназаровлар ҳам ўз ишига қайта тикланди.

Озод ХУШНАЗАРОВА.

Реклама ҳуқуқи асосида.

**Микрокредитбанк АТБ
жамоаси**

барча юртдошларимизни, шу жумладан, банк миқозлари ва ҳамкорларини муборак айём **РАМАЗОН ҲАЙИТИ** билан табриклайди.

Жамики эзгу орзу-ниятларингиз ижобатини кўринг, Она Ватанимиз фаровонлиги йўлидаги шарафли фаолиятингизда омад тилайди.

Микрокредитбанкнинг доимий савдо тушумига эга бўлган миқозимизми? Савдо ва хизмат кўрсатиш фаолиятингиз барқарор юритилишини хоҳлайсизми? У ҳолда Сизга кичик бизнес субъектлари учун мўлжалланган “Business online” кредитини таклиф этамиз.

Кредит ҳеч қандай ҳужжатларсиз, таъминотсиз, ортиқча оворагарчиликсиз, онлайн скоринг асосида 12 ой муддатга ажратилади.

Тадбиркорлар кредит маҳсулотини “Mobile banking” ва “Internet banking” иловалари орқали 10 дақиқада расмийлаштиришлари мумкин.

**Батафсил маълумот учун: (+998) 71 273 04 40;
Комплаенс рақами: (+998) 71 202 99 99.**

Хизматлар лицензияланган.

ТАДБИРКОРЛИК

“IXLOS MEBEL” лари — хориж бозорида

“IXLOS MEBEL” ишлаб чиқариш корхонасида бўлганимизда, ошхона бурчагидаги раковиналарда антисептик воситалардан тортиб, бир марталик қоғозгача қўйилган. Ташқи девори ҳали қумшувоқ бўлса-да, бино ичкараси замонавий жиҳозланган. Тушлик қилаётган ишчиларнинг дастурхонидан сут маҳсулотларига чор бўлигини кўриб, корхонада ижтимоий Ҳимояга эътибор яхшилигини хис қилдик.

Тушлик тугагач цехларни айландик. Даставвал келтирилган маҳсулотларнинг сақланиши ва қуритилишдан тортиб, тайёр мебелга айланишигача бўлган жараёнлар билан танишидик:

— Тахта маҳсулотлари аввал омборхонада захира қилинади, сўнг ёпиқ хонада иссиқлик пулковчи махсус ускуналар ёрдамида 2-3 ойгача қуритилади, — дейди “IXLOS MEBEL” масъулияти чекланган жамияти раҳбари Зухриддин Нуриддинов. — Чунки мебелларнинг сифати айнан ана шу қуритиш жараёнига боғлиқ. Маҳсулотнинг қурганлигини махсус компьютер аниқлаб бергач, унга ишлов бериш жараёни бошланади. Улар босқичма-босқич жараёнларда сайқалланиб, қаттиқ ва юмшоқ мебелларга айланади. Айтиш жоизки, корхонага ишга лаёқати ва интилиши бор ёшлар танлаб олинади. “Устоз-шоғирд” аънаъаси асосида маош тўланади. Уч ой мобайнида иш ўргатилади. Шу боис мебел ишлаб чиқаришда сифат даражасига эришган корхонамиз O‘z DST ISO 9001:2015 сертификатига эга бўлди.

Шунингдек, “Йилнинг мебел ишлаб чиқариш корхонаси” номинацияси голиби ҳам бўлдик. Айни пайтда, мебелларимиз қўшни давлатлар, ҳатто океанорти АҚШга ҳам экспорт қилинмоқда, — дейди З.Нуриддинов.

Сидқидилдан меҳнат қилган кадр топар, деган гап бор. Тошкент мебеллар ишлаб чиқариш фабрикасида меҳнат қилиб, моҳир устага айланган Хусниддин Нуриддиновнинг икки фарзанди — Зухриддин ва Шамсиддин ҳам шу соҳага меҳр қўйиб, ота касбини эгаллашди. Ихлос қўйган касбни ривожлантириш учун “IXLOS MEBEL” корхонасини очдилар. Дастлаб 3-4 та ишчи ўринлари билан очилган корхона, гуллаб-яшнаб, ривожланиб, бугунги кунда 70 нафардан зиёд ишланувчан, меҳнатта чанқоқ ёшлар ва хотин-қизларни бандлигини таъминлашга эришди.

Оилавий тадбиркорлар 2018 йилда замонавий тарздаги мебел цехларини қуриш учун Тошкент туман ҳокимлиги қарори асосида туман ҳудудидан ер олиб, бунёдкорлик ва қурилиш ишларини бошлаб юборди. Цехларга Германия, Хитой ва МДҲ давлатларидан ёғоч кесиш, шакл бериш, рандалаш, ўймакорлик, текислаш, пресслаш, бўяш, жойлаш каби ускуналар сотиб олинди.

Бугунги кунда 90 фоизи ёшлардан иборат бўлган жамоанинг 20 фоизи хотин-қизлардан иборат. Улар асосан бўяш, қолаш, чехол ва қоламалар тикиш, шурп қадаш каби енгил ишларга жалб қилинган. Муҳими, корхона ҳар йили ўнлаб ёшларни иш билан таъминламоқда.

Айни пайтда корхонада ишлаб чиқарилаётган 30 турдан ортиқ сифати юқори юмшоқ ва қаттиқ мебеллар бугунги кунда хонадон ва ошхоналар тикиш, офис ва муассасаларни безамоқда. Корхонага тегишли “Дийдор” мебеллар дўкони миқозларга беминнат хизмат кўрсатиш билан бирга, харидорлиги билан ажралиб туради.

Айни дамда, маҳаллий бозорлар ва четдан келадиган ёғочнинг қимматлашиб бораётгани сабабли ўзи маҳсулот етиштиришни мақсад қилган корхона Тошкент туман ҳудудидан 100 гектар ер олди ва бу жойда полония, чинор, қайрағоч, ёнғоқ каби дархатлар экишни режалаштирган. Ҳозирда ерга ишлов берилиб, намлиги ўрганилмоқда. Бу келажакда корхона иқтисодини тежабна қолмай, экологияни асраш ва яшиллик оламнинг ривожига ҳам хизмат қилиши шубҳасиз.

— Таъкидлаш жоизки, иш унумдорлигини ошириш мақсадида самарали меҳнат қилган ишчиларга ҳар ойда қўшимча рағбатлантириш пуллари берилади, — дейди корхона иш юритувчиси Миръазам Мирходиев. — Ишчиларни бундай тарзда рағбатлантириш уларни ғайрат-шижоат билан меҳнат қилишга, муҳими, касбга меҳр қўйишларида муҳим омил бўлмоқда. Худудимизда иссиқхонанинг ташкил этилиши эса дастурхон тўқинлигини таъминлайди. Ишчилар корхона томонидан нонушта ва тушлик, махсус кийим билан таъминланади. Ишга келиб-кейтиш учун транспорт воситаси бириктирилган. Бундан ташқари, йилда 2 марта юртимиздаги муқаддас қадамжоларга саёҳатлар ташкил этилади. Кун давомида бериладиган бир соатлик дам олиш пайтида стол теннисига, ишдан ташқари вақтда ёшларни футбол ўйнинга жалб этилиши сингари қўлайлиқлар корхонада инсон омилига катта эътибор қаратилганидан далоят.

Яхши дам — меҳнатта ҳамдам, деганлари рост. Айни пайтда, ишлаб чиқариш сифатини янада яхшилаш ҳамда маҳсулотини Европа давлатларига экспорт қилишни кўзда тутиб корхона турфа хил ва бежирим мебеллар ишлаб чиқариш йўлида маълум муваффақиятларга эришган ҳолда ана шу йўлда тинимсиз изланишда.

Марям АХМЕДОВА.

Реклама ҳуқуқи асосида.

ДИҚҚАТ, ТАНЛОВ!

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси "Йилнинг энг фаол журналисти" танловини эълон қилади. Танловга 2020 йилнинг 1 июнидан 2021 йилнинг 1 июнигача газета ва журналларда, интернет нашрларида эълон қилинган материаллар, эфирга узатилган телекўрсатув ва радио эшиттиришлар қабул қилинади.

Тошкент шаҳрида фаолият олиб борувчи оммавий ахборот воситалари вакиллари (танловга) ўз ижодий ишларини Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмасига, ҳудудлардаги ОАВ вакиллари эса (материалларини) уюшманинг Қорақалпоғистон Республикаси ва ви-

лоятлар бўлими орқали жорий йилнинг 5 июнигача шахсий маълумотнома, боғланиш учун телефон рақами ва паспорт нусхасини илова қилинган ҳолда тақдим этишлари лозим бўлади. Барча йўналишлар бўйича ижодий ишлар сони бештадан кам, ўнтадан кўп бўлмаслиги белгиланган.

Матбуот ва интернет йўналишлари бўйича материалларнинг электрон (Word) шакли (материал қачон ва қаерда эълон қилингани кўрсатилиши шарт) кўйилган рақамга (90 - 045-54-88) очилган телеграм манзилига юборилиши сўралади. Телевидение ва радио йўналишлари бўйича ижодий ишлар CD ва DVD

дискларда қабул қилинади.

"Йилнинг энг фаол журналисти" танлови ғолиб ва совриндорларига диплом ҳамда қимматбаҳо совғалар билан, ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кунига бағишлаб 27 июнда ўтказиладиган байрам тадбири арафасида топширилади.

Барча йўналишлар бўйича материалларнинг асл ёки кўчирма нусхалари (тегишлича қоғоз ва диск шаклида) "Йилнинг энг фаол журналисти" танловига деб кўрсатилган ҳолда кўйилган манзилга юборилиши лозим:

100011, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.
Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси.
Мурожаат учун телефонлар:
71 244-64-61; 71 244-62-93.

ЭЪТИБОР

Ёзёвон туман матбуоти учун муборак Рамазон кунларида муносиб эътибор қаратилди. Ҳокимлик ахборот хизмати ва "Марказий Фарғона" газетасига янги бино, замонавий жиҳозланган янги хоналар тортиқ қилинди. Буларнинг барчаси туман ҳокими Дилшоджон Жалиловнинг матбуотга ҳурмати, эътибори юқори эканлигидан далолат.

Ёзёвон ҳокимига

газета керак экан

Мазкур йилнинг 27 апрели "Марказий Фарғона"чиларнинг ёдида қолиши табиий. Кутлуг Рамазон кунидеки вилоят оммавий ахборот воситалари ходимлари учун Ёзёвонда ўтадиган навбатдаги пресс-тур тахририятнинг янги биноси очилишига тўғри келгани янада қувончли бўлди.

Туман матбуот уйи очиلىш маросимида туман ҳокими Дилшоджон Жалилов иштирок этди ва Президентимиз томонидан оммавий ахборот воситаларига бўлган эътиборнинг қиёси йўқлигини айтиб, тахририят ходимларини, газета муҳлисларини янги бинога кўчиб ўтганликлари билан табриклади.

Тадбирда сўз олган Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси вилоят бўлими раиси, "Фарғона ҳақиқати" — "Ферганская правда" газеталари бош муҳаррири Муҳаммадҷон Обидов ҳозирча матбуотга бундай эътибор Фарғона вилояти мисолида Ёзёвон тумани ҳокими томонидан бўлганини, эндиликда бошқа туман-шаҳар газеталари муассислари ҳам ёзёвонликлардан ўрнак олишига умид қилишини тасдиқлаб, тахририят ходимларига янги бинода фаолият кўрсатишлариغا муваффақиятлар тилади.

Шунингдек, тадбирда иштирок этган Республика Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги вилоят бошқармаси бошлиғи Шохидбек Аспонов шундай деди:

— Ёзёвонлик матбуотчилар энди мамлакатимиз равақи йўлида масъулиятни ҳис этиб, туман аҳолисининг, айниқса, ўсимир-ёшларнинг маънавий-ҳуқуқий билимларини, тушунчаларини оширишда сидқидилдан меҳнат қилишига тилакдоримиз.

Туман ҳокимлигида ўтган матбуот анжуманида сўз олган вилоят ҳокими Ерболатов вилоят ижтимоий-сиёсий ҳаётида матбуотнинг ўрни, ёзёвонлик журналистлар фаолиятига юқори баҳо берди.

Ҳа, ушбу кун нафақат Ёзёвон матбуотчилари учун унутилмас бўлди, балки вилоятнинг турли сарҳадларида ижод қилувчи ҳамкасблар билан дийдорлашув тадбири сифатида ҳам эсда қоладиган бўлди.

Тадбир сўнида қатнашчиларнинг олқишлари остида туман ҳокимлиги ахборот хизмати янги "Spark" автомашинаси топширилди.

Ўз мухбиримиз.

ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ҚАЧОН БОШЛАНГАН?

ёки савод қандай зовлаб кетади?

1-6

"Гитлер русларнинг подшоши бўлган-да", дейди яна бир "билмдон". Бу каслар китоб-питоб ўқишмагани-ку аниқ, ақалли, телевизор ҳам кўришмаганмикан-а?!

Бу уруш бутун инсониятнинг бошига қанчалик қатта зиён келтирганини кўя турунг, шу маълум урушда ярим миллиондан зиёд ўзбекистонликлар қурбон бўлгани, қанча оилалар кулфат остида қолгани, неча юз минглаб болалар етим, аёллар тул, ота-оналар фарзандсиз қолгани, халқимизнинг фронт ортида кечирган оғир меҳнату ғам-ғуссага кўмилган рангсиз ҳаёти шу оддий саволларнинг жавобини билмайдиган кимсаларнинг тушига кирармиди?!

Тарихнинг бундай, қайсидир маънода "машҳур" саҳифаларини билмаганлар, ноқулай бўлса-да, айтиш жоиз, бу қадар савиясиз, саводсиз кимсалар Тумарису Широки, Спитамениларини, Жалоллидин, Темур Маликларни, Амир Темур, Темурийларини; Ибн Сино, Беруний, Форобий, Бухорий, Термизийларини, Алишер Навоийларини; яқин тарихда чор Россияси-ю советлар зулмига қарши бош кўтарган

мард ота-боболарини, жадидларини танишига ишониб бўладими? Уларни танимай, билмай туриб, тирик руҳининг миллат елкасидаги нафасини ҳис қилмай туриб, ўзбекман, дейиш уят. Ҳай-фе, бундайларга ўзбеклик, дейсан ўқинч билан.

Тўғри, ҳамма замонларда ҳам, ҳамма жамиятларда ҳам бу тоифа кишилар бўлган, ҳозир ҳам бор. Аммо бугун илм-фан, замонавий технологиялар ривожланган XXI асрда ҳам шу қадар кўрсаводликни тасаввур қилиб бўлмайди. Лекин тасаввур қилишга ҳожат йўқ, марҳамат: тирик, реал палағда каслар!

Ҳўш, қачон пайдо бўлди бундай авлод? Нима учун пайдо бўлди? Қайси шароит бу аҳволга келтирди? Қандай оилаларда тарбия топди бу тоифалар? Қайси, қандай мактабларда ўқиди?.. Ва энг оғир савол: бундайлардан кимлар етишиб чиқади, улар яна қандай "зот"ларни тарбиялайди?!

Лавҳани кўрсангиз, жавоб бераётганларнинг савлатидан от хуркади. Исملарига қарасангиз, Темурбек, Улуғбек, Муҳаммад... Эҳ, улар ақалли ўз исмининг маъносини англамикан? Бу номларнинг юки босмасмикан уларни? Уларга муҳожирликда "Қаердансан", дейилса, "Ўзбекистонданман", дейишди,

"Ўзбекман", дейишадими? Тасаввур қилсам, уялиб кетяпман.

Балки наздингизда, биргина лавҳадан фожиаясаб юбораётгандек кўринарман. Йўқ, фожиаясамаман, чинакам трагедиянинг ўзи етилиб келмаптими? Бугун кечасидан беҳабарларнинг эртаси бўлмайди! Ҳар биримизга игна ютган итнинг азоби-дек азоб бериши керак бу ҳолат. Келажак ёшлар қўлида, бугунги авлод қўлида, дейимиз. Ҳақ гап. Ва... минг афсус!

Шаҳзод ҚАҲРАМОН ўғли.

САБОҚ

КРЕАТИВ ФИКРЛАШ ЖУРНАЛИСТГА КЕРАКМИ?

ёхуд Уолт Дисней яратган Скруч амаки

Шиддат билан ҳаракатланётган ахборот даврида журналистга ҳам қанотли хабарлар билан ҳамқадам бўлиш осон эмас. Шу пайтгача соҳа даргалари яратган ўзбек миллий журналистикаси анъаналарига нисбатан, фаолият кўрсатаётган ёки рақобат ва медиабизнес йўналишида аудиторияни ўзига жалб қилаётган нодавлат ОАВларининг фаолиятини кўзатар экансиз — бир қароюм ахборот макони эгаллангандек туюлади. Аммо...

Ҳўш, бундай вазиятда журналистлар нима қилапти? Севимли касблари янги ланаётган жамиятдан муқим ўрин эгаллаш оладики? Албатта, эгаллаш олади! Бунинг учун одатий нарсаларга янгича ёндашиш, ҳар қандай муаммонинг ечимини топиш, эскирган дунёқарашни ўзгартириб афрофта янгича назар солиш, бир сўз билан айтганда, креатив фикрлаш мақсадга эришишда муқим манба ҳисобланади.

Аслида креативлик ўзи нима? Шунчаки замонавий услуби ёки урф бўлаётган ян-

гича сўзми ёки фикрлаш турими?

Ўзбекистон Журналистика ва оммавий коммуникациялар университети PR ва халқаро коммуникациялар кафедраси мудири, филология фанлари номзоди Юлдуз Ортиқованинг "Журналистикада креатив фикрлаш" ўқув қўлланмаси ушбу масалага оидинлик киритади. Креатив фикрлаш — ўзига хос илмий назария бўлиб, у журналистнинг ижодкорлик қобилиятини шакллантиради.

Қўлланма икки боб ва йигирма икки

бўлимдан иборат. Биринчи боб креатив фикрлашнинг назарий асосларини ўзида акс эттирса, иккинчи боб гоёнинг амалиётга татбиқ этилишига бағишланган. Китобда креативликнинг илмий асослари қаторида, жаҳонда Эдвард де Бононинг креатив фикр юритишнинг олти шляпа усули, Уолт Диснейнинг эса уч стул назарияси бўйича ижодий фикрлаш ҳақида ҳам назарий, ҳам амалий маълумотлар келтирилган.

Уолт Дисней (1901-1966 й.й.)ни кўпчилик Микки Маус сингари икки юздан ортиқ мультпликация қаҳрамонларини яратган ижодкор деб билишади. Аммо у таниқли режиссёр, расом ва продюссер эканлигидан ташқари, креатив фикрлаш усулларини кашф қилган файласуф ҳам эди. Узининг ноанъанавий фикрлаш қўламадан кенг фойдаланиб, мульттик қаҳрамонлари орқали ва "Диснейленд" дам олиш масканини яратиб миллиардерга айланган киши.

Шунингдек, Уолт Дисней "Уч стул" назариясини ҳаётга татбиқ этган олимидир. У фикрлашда бир йўналишдан иккинчисига ё учинчисига ўтишни осонлаштириш мақсадига ушбу назарияни яратди.

Дастуриламал вазифасини ўтайдиган бундай ўқув қўлланма мамлакатимизда илк бор яратилиши. Келтирилган назарий ва амалий материаллар, мисоллар, машқлар рисоланинг оригиналликни ташкиллаган.

Ушбу ўқув қўлланма нафақат журналистика соҳасида креатив фикрлашни ўргатади, балки барча ўқувчида оламга, афрофтаги воқеаларга бўлган муносабатни ўзгартиради, ижодий ёндашишни шакллантиради, баъзи хато ва омдсизликлардан тўғри хулоса чиқариб, келажакда ҳаёт йўлини тўғри танлаш учун тажриба орттиришга ёрдам беради.

Юсуф ЖўРАЕВ.

Қашқадарё вилояти Китоб туманидаги

Фтизиатрия шифохонаси жамоаси

Азиз юртдошларимизни ўзаро бирдамлик, дўстлик ва аҳиллик туйғуларини янада қадрланадиган шуқуҳли айём —

Рамазон ҳайити (Ийд-ул-Фитр)

билан чин қалбдан муборакбод этади!

Барчангизга тинчлик-осойишталик,

хонадонларингизга файзу барака ва фаровон

хаёт тилаймиз.

Реклама хуқуқи асосида.

Бахтиёржон ЖОЛЧУЕВ,
Фарғона вилояти.

“Халқ банки” АТБ жамоаси

**Муборак Рамазон ҳайити билан барча
юртдошларимизни чин юракдан табриклайди!**

**Улуғ айёмда Сиз азиз ватандошларимизга, қолаверса,
барча мўмин-мусулмонларга саодатли ва барокатли
кунлар муборак бўлсин!**

Фурсатни бой берманг, биз Сиз азизларга Халқ банкнинг фойдали оила бюджети таъминотини барқарорлаштирувчи янги — “YANADA QULAY” омонат турини таклиф этамиз. Сиз ушбу омонат турига маблағингизни қўсангиз йиллик 21,6 фоиз даромад олишингизга кафилмиз.

ШАРТЛАРИ:

- муддати – 13 ой;
- фоизи – 21,6 %;
- бошланғич бадал – 1 000 000 сўм;
- максимал миқдори – чекланмаган;
- қўшимча маблағ кирим қилиш – мумкин эмас.

Энг муҳим жиҳати, агар сиз омонатни сақлаш муддатидан олдин талаб қилиб олсангиз ҳам яхшигина даромад топасиз. Яъни, сизга йиллик 3 ойга 18%, 6 ойга 19%, 9 ойга 20% ва то муддати тугагунга қадар 21,6% даромад тўланади.

“YANADA QULAY” — СИЗ УЧУН ЯНАДА ҚУЛАЙЛИК ЯРАТАДИ!

Хизматлар лицензияланган.

✓ ИЖОДИЙ САЁҲАТ

Яқинда “Агробанк” АТБ ташаббуси билан Фарғона вилоятининг Олтиариқ туманида оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирокида пресс-тур ташкил этилди. Президентимиз ташаббуси билан “маҳаллабай” тизимида олиб борилаётган амалий ишларда “Агробанк” АТБнинг бевосита иштироки билан амалга оширилган лойиҳалар кўздан кечирилди.

Ушбу тижорат банкига республикамизнинг 17 та тумани бириктирилган бўлиб, банкнинг доимий вакиллари маҳаллалар кесимида уйма-уй юриб, аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш ва шу орқали юртдошларимизнинг даромадини оширишга кўмаклашмоқда. Олтиариқнинг драйвер соҳаси бу — узумчилик. Шу боис молиялаштирилаётган лойиҳалар ҳажмининг асосий улуши узумчилик операциялари ҳиссасига тўғри келади.

Тупроғи зар, одамлари заргар гўша

ОЛТИАРИҚ ДЕГАНДА АВВАЛО, КЎПЧИЛИКНИНГ КЎЗ ЎНГИДА УНУМДОР ТУПРОҚ БИЛАН ДЎСТЛАШИБ УЗУМ, БОДРИНГ, ТУРП ЕТИШТИРИБ, ЭЛ ДАСТУРХОНИГА ТОРТИҚ ҚИЛАЁТГАН МИРИШКОР ДЕҲҚОНЛАР ГАВДАЛАНАДИ.

Деҳқончилик баракали соҳа. Фақат унда меҳнатдан ташқари зарур ресурслар таъминоти ҳам муҳим. Олтиариқ туманида экин ерлари сув таъминотини яхшилаш учун умумий қиймати 3,2 миллиард сўмлик лойиҳани амалга оширишга киришилди. Шундан 1 миллиард сўм “Агробанк” АТБ томонидан ҳомийлик маблағи сифатида тўлаб берилди. Ушбу маблағлар ҳисобидан Бўрбонлиқ ва Каттақўрғон МФЙларида 4950 метр масофага бетон устунлар ва трансформаторлар ўрнатилиб, 7 та сув қудуғида қазилган ишлари тўлиқ яқунланди.

— Бир йилда ердан уч марта ҳосил оламиз, мисол учун ҳозир карамни узиб олгач, помидор, ерэнгоқ, кейин кўкатлар етиштирамиз, — деди “Файзли боғлар сари” кооперацияси раҳбари Сардор Ҳақимов. — Биз ёшларни иш билан таъминлашга ҳисса қўшиш учун 50 нафар ёшнинг ҳар бирига 12 сотихдан ер ажратиб бердик. Уларга кўчатлар, маҳаллий ўғитлар етказиб берамиз. Эвазига эса етиштирилган маҳсулотни ўзимиз сотиб оламиз. Шундай қилиб, экспорт шартномалари тузамиз.

Олтиариқдаги 295,8 гектар майдон ер ажратиш бўйича танловга

қўйилиб, бугунги кунда 268 та фуқарога Бўрбонлиқ ва Повулғон МФЙларида 10 сотихдан, Янгиобод МФЙда 16 сотихдан ер майдонлари ажратиб берилди. Бундан аввало “темир дафтар”га киритилган фуқароларнинг ишли бўлиши, уларнинг манфаати назарда тутилади.

— Биз ҳам 370 тонналик совутигич қуриб ишга туширдик, — деди “Олтиариқ асл меваси” МЧЖ раҳбари Муҳаммад Тожиматов. — Гилосдан бошлаб, ўрик, шафтоли, анор ва беҳи етиштирамиз. Шу пайтгача Россия, Хитойга бу йилдан эса Япония ва Украин

нага экспортни бошладик. “Темир дафтар”га кирган ўндан ортиқ кишлоқдошларимизни иш билан таъминладик. Хўжалик айна вақтида “Агробанк”дан олинган кредит ҳисобидан узоқ йўлга қатновчи ҳайдовчилар учун меҳмонхона қуриш, янги тоқзорлар барпо этиш борасида ишлар олиб борилмоқда.

Қайд этиш керакки, туманда чорвачилик соҳаси ҳам яхши ривожланмоқда. Бунда “Ибодат-

хон Олтиариқ савдо” фермер хўжалигининг алоҳида улуши бор. Банкдан олинган қарийб 3 миллиард сўмлик кредит эвазига Франция ва Германиядан 100 бош атрофида насли қорамол олиб келинди. Шунингдек, кунига 35 тонна сутни қайта ишлаб 16 турдаги маҳсулот тайёрланмоқда.

Ҳозирда ҳудуддаги 55 та фуқарога иссиқхоналар қуриш учун 1 миллиард 417 миллион сўм кредитлар ажратиб берилган бўлиб, ушбу маблағлар ҳисобидан ҳар бири 5 сотихдан иборат 55 та иссиқхона қуриб битказилди. 22 та фуқарога 20 сотихдан тоқзор барпо этиш учун 140 миллион сўм кредит берилди.

Олтиариққа сафар чоғида ОАВ ходимлари туман иқтисоди, ҳудуднинг кишлоқ хўжалиги ва саноат тармоқлари билан боғлиқ имкониятлари билан танишдилар. Узлаштирилаётган янги тажрибалар ҳудуднинг сўлим қиёфаси, одамлар дунё-

қарашида ҳам ўзгаришлар ҳосил қилаётганига гувоҳ бўлдилар. Шу тупроқдан дуру гавҳар ундираётган ғайратли олтиариқлик деҳқон, боғбон ва чорвадорларнинг орзу ниятлари билан ўртоқлашдилар. Зеро, Олтиариқнинг тупроғи — зар, одамлари — заргар, деб бежиз айтишмаган.

“Агробанк” АТБ Матбуот хизмати.

1-6. — Талаба лиги мда ассистентлик қилганман, лекин бир ўзим мустақил операция қилмаганман, — деди унга жавобан Носиржон.

— Булмаса, ўзимиз операция қиламиз. Мен сenga ассистент бўламан!

ФРОНТДА ЯНГРАГАН “ЧЎЛИ ИРОҚ”

Ўзбек генерали Собир Раҳимов бир гуруҳ сафдошлари билан. 1945 йил.

Операция хонаси совуқ, уни печка ёқиб иситгунча анча вақт ўтди. Носир касални операция столига ётқизиби, жарроҳликини бошлади. Талабалик пайтида профессор Астров клиникасида уч йил анестезиолог, яъни наркозчи бўлиб ишлаб, кўзи пишиб юргани фойда берди. Операция кўнгилдагидек ўтди. Шундан кейин бошлиқ уни тиббий-санитария батальонига жарроҳ қилиб тайинлади.

— Калуга остоналарида турганимизда жанг майдонидан бирданига 300 га яқин ярадор келиб қолди, — дея эслаган эди шифокор Носир Хўжаев. — Уларни хонадонларга жойлаштирдик. 3-4 кун ухламай, уйма-уй юриб, ярадорларни хонадонларнинг ўзида даволай бошладик. Сталинградда (ҳозирги Волгоград) турганимизда операцияни асосан кечаси қилишга тўғри келарди. Ярадорларни кечаси Волга дарёсидан қайиқларда олиб ўтишарди. Хуллас, жарроҳликка меҳр қўйиб, умримни шу касбга бағишладим. 1943 йилнинг 15 май куни ўзим билан бирга хизмат қилаётган ҳамшира Зотова Наталья Семёновнага уйландим. Ҳозир бир ўғил, бир қизимиздан 10 нафар набираларимиз бор. Рафикам Тахтапулдаги юкумли касалликлар шифохонасида 32 йилдан кўпроқ узлуксиз меҳнат қилди. Ҳозир нафақада. Ҳаётимда унутилмас воқеалардан бири 1944 йилнинг ноябрь ойида бўлган эди. Бизнинг 69-дивизиямиз 37-гвардиячи ўқчилар дивизияси билан Нарев дарёсининг чап қирғоғида ёнма-ён туриб қолди. Бу вақтда мен 69-дивизия тиббий-санитария батальони командири эдим. Қўшни дивизия тиббий-санитария батальони командири ҳамшаҳаримиз капитан Яков Самойлович Фок билан тез-тез учрашиб турардик. Бир куни 37-гвардиячи ўқчилар дивизиясига янги командир — генерал-майор Собир Раҳимов келганини айтди. Кейин мен Собир Раҳимовнинг олдига бориб, у билан танишдим.

— Ие, Ўзбекистонданмисиз? — деди у мен билан илиқ қўришиб, — Мана, биз ҳам келдик, энди бирга жанг

қиламиз. Жим бўлиб кетмай, келиб туринг, ҳамшаҳар. Вақт тизиб бўлганидан биз узоқ гаплашолмадик. У қадди-қомати келишган, баланд бўйли, истараси иссиқ одам эди. Бир куни олдимга юртдошимиз, ҳарбий муҳбир Адҳам Ҳамдам келиб қолди. Мен билан бироз гаплашиб ўтиргач, “Юр, Собир аканинг олдига бориб келамиз”, деди.

Мен рози бўлдим. 37-дивизиянинг штабига борсак, генерал Собир Раҳимов ўша ерда экан. Адҳамжон телефонда у билан гаплашган эди, кўп ўтмай генералнинг ўзи олдимизга чиқди. Сўраганимиздан кейин у бизни ўз блиндажига бошлади, уриндиққа ўтқизиб, дастурхон тузашга тушди.

— Кечирасизлар, ҳозир борим шу, — деб стол устига бир шиша вино, 3-4 бурда қотган нон қўйди. Бироз гаплашиб ўтирдик. Шунда Адҳам Ҳамдам генерал Раҳимовга юзланиб сўради:

— Ҳозир найдами ё дутордами “Чўли ироқ”ни эшитсак қандай бўларди-а, Собир Умарович?

— Оҳ-оҳ, нимасини айтасиз, — деди бунга жавобан генерал. — Роса маза бўларди-ку-я, иложи йўқ-да. Кейин қўшиб қўйди: — “Чўли ироқ”ни Ўзбекистонга

борганда эшитамиз энди.

— Шу ерда ҳам эшитсак бўлади, Собир Умарович.

— Қандай қилиб?

— Мана, ёнимизда доктор Носир Хўжаев ўтирибдилар, илтимос қиламиз-да у кишидан.

— Қани-қани, ростданми? Генерал Собир Раҳимовнинг кўзлари ҳайратдан катта очилиб, менга савол назари билан қаради. Мен қўлиб ёнимдан доимий ҳамроҳим — найни чиқариб, аввал “Чўли ироқ”ни, ортидан “Муножот”ни чалиб бердим.

Собир Умарович қуй тамом бўлгунча бошини қуйи солиб, қўзини юмиб ўтирди. Билмадим, унинг хаёлидан нималар кечдйкин? Балки у хаёлан она диёримизда, ёру дўстлари, оиласи даврасида ҳис этгандир ўзини. Балки эртага бўладиган оғир жанг режаларини тузгандир? Балки юртга соғ-омон қайтмаслигини кўнгил сезиб, қуй таъсирида сел бўлиб оққандир?..

Собир Умарович бизни қузатиб, самимий хайрашаркан, деди:

“Мен бугун сизлар билан суҳбатлашиб, жуда роҳат қилдим. Халелан Ўзбекистонда бўлгандек бўлдим, эртанги жанг учун куч-қудрат олдим, раҳмат сизларга!”

Лавҳамиз дебчасида айтганимиздек, Носир Хўжаевнинг мусиқа чалиб, сознинг нозик пардалари узра силри ҳаракатлар қилиб, қуй таратган кўллари душманга қарши қурол ушлашга ҳам яради, минглаб ярадорларни ҳам тиббий тиги сеҳри билан даволади. Унинг сеҳрли кўллари ҳаёт торини ҳам деярли қирқ йил энг баланд пардаларда мардона чертди. Бу кўллар унинг мағрур қўсига Олтин юлдуз ҳам тақиб қўйди.

Уруш фахрийси, Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган шифокор Носир Хўжаев узоқ йиллар Чкалов номидаги Тошкент самолётсозлик ишлаб чиқариш биришмаси тиббий-санитария қисмида самарали фаолият кўрсатди.

Носир аканинг ҳузурида бўлганимда бундай азиз инсоннинг тез орада орамиздан кетиши хаёлимга келмаган эди. Бугун шулар ҳақида уйлар эканман, ҳаёт бешафқатлигини яна бир қарра ҳис қилдим.

Искандар РАҲМОН,
Қуроли Қўчлар фахрийси,
Ўзбекистон Ёзувчилар ва Журналистлар ижодий уюшмалари аъзоси.

ЎД ЭТИБ

АРЗОН ЧИПТА ОРТИДАГИ ҚОЯ

Қирқ бир ёшимда отамнинг дуоларини олиб, Тошкентга ўқш илнжида келдим. Ёшликда икки бора келиб ашигини очолмай қайтиб кетганим ТошДУ — ҳозирги Ўзбекистон Миллий университети даргоҳи учинчи марта келганимда мени илиқ қарши олди.

Назаримда, бу бино мен учун дунёдаги энг баланд бинолардан бири эди. Орзуларим ушалганидан еру кўкка синасдим. Олий адабиёт курсида ўқишни бошладим. Ҳамма менга ажабсиниб қарарди. “Ёши бир жойга бориб қолган бу одамга талабалардан не наф”, каби пичинг сўзларни кўп эшитдим. Кўпгина талабалар эса мени янги иш бошлаган ўқитувчи бўлса керак, деб эҳтиром билан салом беришарди. Баъзан хатти-ҳаракатларимдан ўзим уялардим. Айниқса, талабалик гувоҳнома билан арзон йўл чиптаси харид қилиб, метрога тушганларимда.

Бир гал чипта олаётсам, ички ишлар ходимлари атрофимни ўраб олишди ва роса изза қилишди. Чиндан ҳам талабаман десам ҳам барибир ишонилмаган. Начора, арзон чиптадан воз кечишимга тўғри келган...

Бир куни мени филология фанлари доктори, профессор Абдуғофур Расулов (охиратлари обод бўлсин) ёнига чақириб, таржима ҳолим билан қизикди. Мен у кишига йигирма йилдан ошиқ кишлоқ хўжалиги соҳасида меҳнат қилиб, ҳаёт мактабини ўтаганимни айтдим. Домла сўзпаримдан хаяжонланиб кетди. “Кўпчилик мол-дунё илнжида чет мамлакатларда юрган бир пайтда, сиз адабиётни таллаб тўғри иш қилибсиз...”. Устознинг мана шу биргина сўзи менга жуда катта куч бағишлаганди. Ўз устимда янада қаттиқ ишлашга киришдим. Қолган барча майда-чуйда гаплар ортада қолди.

Домла қаерда адабиётга, маънавиятга бағишланган тадбир бўлса, албатта, боришимни маслаҳат берарди. Устоз сабаб кўплаб дўстлар орттирдим. Биродарим Нурбек Нишон билан Абдуғофур Расуловнинг Дўмбиро-боддаги ҳовлисига тез-тез бориб, ҳикматли гурунларидан баҳраманд бўлардик.

Бу ёруғ оламда биргина илиқ сўз гоҳо кўнглингни тоғдек кўтариб, сени етти ёт бегона одамга қадрдон қилиб қўяркан ёки энг яқинингдан узоқлаштирар экан. Абдуғофур ака ўз-

бек адабиётда ўз сўзи ва ўз ўрни бор катта олим эди. У киши халқимизнинг жасоратли эли фарзанди, Ўзбекистон қаҳрамони Озод Шарофиддиновнинг эътирофи ва дуоларини олган, фидойий инсон эди.

Тунов кўни дўстим Нурбек Нишон билан устознинг уйларига бордик. Бизни Раъноҳон ая қарши олди.

— Домла умрини адабиётга бахш этди. Ёзганлари пешма-пеш матбуотда эълон қилинарди. Оламдан ўтганларидан кейин, чеккада қолиб кетган бўлса бирор газетага берайлик деддик, биронта ҳам чиқмай қолган қўлёзмаларини тополмадик. Ҳамма ёзганлари газета ва журналларда эълон қилинган экан, — деди Раъноҳон ая.

Устоз Абдуғофур Расулов ҳақида кўп ёзилган. У киши ўзбек адабиётининг чинакам жонқуяри эди. Сўзлаганларида жуда майин, ширали овози билан суҳбатдошини сеҳрлаб қўярди.

Ўйлайманки, ҳали азиз домламизнинг чин инсоний фазилатлари, камтарин ва беғубор боладек пок қалбли эканлиги, жуда меҳнаткаш инсон бўлганликлари ҳақида салмоқли, тош босадиган хотиралар ёзлажак. Насиб этсин.

Устоз ёди у кишининг энг яқинлари қатори, кўплаб шоғирдлари қалбда, ёзиб қолдирган ўнлаб дарсликлари, адабий тадқиқотлари билан барҳаётдир.

АХТАМҚҮЛИ.

Реклама ҳуқуқи асосида.

KAPITALBANK

АТБ “КАПИТАЛБАНК”

Фарғона филиали жамоаси

халқимизни эзгу ва шукуҳли байрам —

Рамазон Ҳайити билан самимий табриклайди.

АЗИЗ ВАТАНДОШЛАР!

Ушбу қутлуғ кунда ихлос билан тутган рўза ва қилган дуоларингиз ижобат бўлсин!

Эзгулик йўлида қилинган амаллар йўлингизни ёритсин!

Тинчлик ва хотиржамлик хонадонингиздан аримасин!

Фаровон ҳаёт, нурли истиқбол йўлида қилинаётган янги

ислоҳотлар юртимиз мустақиллигини янада мустаҳкамлашга хизмат қилсин!

Барчангизни яна бир бор бор улуғ айём билан муборакбод этамиз!

Хизматлар лицензияланган.

Hurriyat
Mustaqil gazeta

Бош муҳаррир
Абдурашул ЖУМАҚУЛОВ

Таҳририятга келган хатлар доимий эътиборимизда.
Мақола ва хабарларда келтирилган маълумотлар учун муаллиф жавобгар.

Телефон: (71) 244-32-68, 244-32-91
Тел-факс: (71) 244-32-80
Реклама ва маркетинг бўлими: (71) 244-32-70

Манзил: 100011, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.
Elektron manzil: gazhurriyat@mail.ru; info@uzhurriyat.uz

Муассис:
Ўзбекистон
Журналистлари
ижодий уюшмаси

Газета 2007 йил 3 январда Ўзбекистон Республикаси
Матбуот ва ахборот агентлигида 0080 — рақам билан
рўйхатга олинган.

Адади: 5002

Ҳажми 4 босма табоқ, Бичими — А-2.
Баҳоси келишилган нарҳда

Буюртма — Г-550

Топширилиш вақти — 21⁰⁰
Топширилди — 22⁰⁰

Обуна индекси:
якка
обуначилар ва
ташқилотлар
учун — 233

Навбатчи: Ҳ.Қодиров. Мусаҳҳиҳ: Ш.Убайдуллаева.

“Шарқ” НМАК босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.